

LITURGICKÝ KALENDÁŘ

11. listopad – svatý Martin

- * Martin z Tours žil ve 4. století n. l. Byl původně vojákem, nakonec se stal poustevníkem a později biskupem.
- * Je patronem vojáků, koní, jezdců, hus a vinařů, nejčastěji bývá zobrazován na koni s půlkou pláště a žebrákem.
- * Přijede-li Martin na bílém koni, metelice za metelicí se honí.*

11. listopad – svatý Martin

- * Svátek svatého Martina je spojován nejen s příchodem prvního sněhu, ale také s pravým posvícením a se vším, co k němu patří: svatomartinská husa podávaná s houskovým nebo bramborovým knedlíkem a červeným a bílým zelím.
- * Podle jedné z legend se jí proto, že husy svatého Martina při kázání rušily, a proto nyní odpykávají trest na pekáči. Druhá říká, že Martin byl tak skromný, že se před volbou biskupem skrýval v husníku, ale husy ho svým štěbetáním prozradily.

25. listopad – svatá Kateřina

- * Svatá Kateřina žila podle legendy v egyptské Alexandrii na počátku 4. století n. l. Nechala se pokřtít a snažila se přesvědčit pohany o své pravé víře v jednoho Boha.
- * 25. listopadu se lidé scházivali na poslední taneční zábavě před vážným obdobím adventu.
- * Chodí-li Kateřina po ledě, chodí Štěpán na blátě.

30. listopad – svatý Ondřej

- * Ondřej byl původně galilejský rybář. Stal se společně se svým bratrem svatým Petrem, patronem rybářů. Dále pak i horníků a provazníků.
- * V lidové tradici je svatý Ondřej považován za ochránce nevěst.
- * Když na Ondřeje sněží, sníh dlouho poleží.

Prosinec

- * Prosinec je podle gregoriánského kalendáře dvanáctý a poslední měsíc v roce. V tomto měsíci přibývá dne o 6 minut.
- * V římském kalendáři byl prosinec desátým měsícem, proto se jmenuje v jiných jazycích *december*, podle *decem* = *deset*. V roce 153 př. n. l. byly přidány ještě další dva měsíce.

Advent

- * V církevním kalendáři, podle toho, na který den připadá Štědrý den, začíná poslední neděli v listopadu nebo první neděli v prosinci *advent*.
- * Slovo advent pochází z latinského „adventus“ – příchod. Je to doba očekávání příchodu Páně, narození Ježíše Krista
- * Advent zahrnuje 4 neděle: železnou, bronzovou, stříbrnou a zlatou, končí 24. prosince, dnem narození Ježíše.
- * Adventní doba byla dobou postní, dobou střídmosti, provázena mnohými zákazy.

Vánoční trhy

- * S příchodem adventu začínají vánoční trhy. Jejich součástí byly trhy mikulášské. Konají se ve všech větších městech.
- * Na trzích jsou k dostání vánoční stromky, ozdoby, betlémy, hračky, cukrovinky, řemeslné výrobky a také horký punč.

4. prosince – svatá Barbora

- * Barbora z Nikomédie, panna a mučednice, svatá pomocnice v těžkých chvílích, v minulosti např. při morových epidemiích.
- * Barbora je malíři zobrazována jako dívka ve věži se třemi okny.
- * V tento den mladé a svobodné dívky řezou v podvečer větvičky třešní a pečují o ně, aby jim rozkvetly do Štědrého dne. Dříve si dívky větvičky popsaly jmény chlapců, kteří jim byli sympatičtí. Která větvička nejdříve vykvetla, za toho se měla dívka do roka vdát.
- * Na svatou Barboru saně do dvoru.

5. prosinec

- * S přicházejícím večerem obchází sv. Mikuláš domácnosti ve společnosti anděla a čerta, aby obdaroval hodné děti.
- * O půlnoci na 6. prosince se řežou větvičky zlatého deště a přidávají se do vázy k barborkám.
- * Svátek sv. Mikuláše byl a zůstává jedním z nejtypičtějších svátků předvánoční doby.

6. prosinec – svatý Mikuláš

- * Svatý Mikuláš z Myry byl už za svého života mezi lidmi velmi oblíbený. Proslul štědrostí k potřebným, jako obránce víry před pohanstvím a zachránce nespravedlivě obviněných.
- * Tradice spojené s Mikulášovou osobou jsou velmi pestré a krajově i národnostně se liší. Součástí většiny z nich je rozdávání dárků dětem.
- * O svatém Mikuláši snížek často praší.

13. prosinec – svatá Lucie

- * Je patronkou slepých a pomocnicí při očních nemocech.
- * Pocházela z dobře situované rodiny, ale rozdala svůj majetek i plánované věno chudým. Byla udána jako křesťanka, za což musela podstoupit učednickou smrt.
- * Svatá Lucie noci upije, ale dne nepřidá.

Slunovrat

- * Slunovrat začíná 21. - 22. prosince, kdy Slunce vstupuje do znamení kozoroha. Od tohoto data se každý den prodlužuje o 6 minut a začíná kalendářní zima
- * Je to nejkratší den s nejdelší nocí v roce, která je kouzelná. Otvírá se zem a vydává své poklady.
- * Odpradávná je zimní slunovrat spojen s pohanskými oslavami, oslavou ohně, odtud je zvyk zapalovat svíce.

24. prosinec – Adam a Eva

Štědrý den

- * S ranním rozbřeskem se v rodinách zavěšuje jmelí nad vánoční stůl a připravuje se štědrovečerní tabule.
- * Naši předkové tomuto dni připisovali zvláštní moc, a proto se v tento den udržuje řada zvyků a magických úkonů.
- * Štědrý večer je u nás znám již od 14. století a je spojen s obdarováním.

25. prosinec - Boží hod 1. svátek vánoční

- * Slavnost Narození páně či Boží hod vánoční.
- * Z pohledu liturgické tradice slaví západní věřící tento den jako narození Páně. Pro většinu lidí, kteří nejsou věřící, znamená tento den, den kdy se navštěvují známí a příbuzní.

26. prosinec - sv. Štěpán

2. svátek vánoční

- * Druhý svátek vánoční je ve znamení svatého Štěpána, který byl jedním z prvních mučedníků.
- * Svatý Štěpán je patronem koní a vinné révy.
- * V českých zemích je svátek sv. Štěpána spojen s tradiční vánoční koledou, který zní:
„Koleda, koleda Štěpáne! Co to neseš ve džbáně? Nesu, nesu koledu, upad jsem s ní na ledu, psi se na mě sběhli, koledu mi snědli.“

31. prosinec – sv. Silvestr

- * Poslední den v roce byl zasvěcen památce papeže Silvestra I., který žil a působil na rozhraní vlády odpůrců křesťanství a nového křesťanského věku.
- * Den jeho svátku má ale i symbolický význam. Tak jako 31. prosince končí jeden rok a s nadějí očekáváme příchod nového, tak i pontifikát Silvestra I. označuje konec éry pronásledování křesťanů a začíná zlatý věk církve.

31. prosinec – sv. Silvestr

- * Tento den je také ve znamení bujarého zakončení roku, který je doprovázen setkání s přáteli, oslavou a ohňostrojem.
- * Protože se nejedná o státem uznáný svátek, probíhají tyto oslavy pouze na podkladě místních zvyklostí a dlouhodobě zažitých tradic často velice neformálním způsobem.

1. leden – Nový rok

- * Rodiny, přátelé i známí si posílají novoročenky.
- * Nový rok je v ČR, ale i v dalších zemích světa státní svátek.
- * Jak na Nový rok, tak po celý rok.

6. leden – Tři králové

- * Mudrci z Východu, tradičně označovaní jako Tři králové – Kašpar, Melichar a Baltazar, navštívili Ježíše krátce po jeho narození v Betlémě a přinesli mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.
- * Svátkem Tří králů vrcholí a končí 12. den Vánoc.
- * Na Tři krále o skok dále.

K † M † B † 2017

ať Kristus požehná tomuto
příbytku po celý rok 2017